



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 5.9.2006  
COM(2006) 475 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ  
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**Θέσπιση περιβαλλοντικής στρατηγικής για τη Μεσόγειο**

{SEC(2006)1082}

# ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

## Θέσπιση περιβαλλοντικής στρατηγικής για τη Μεσόγειο

### 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Μεσόγειος είναι η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή θάλασσα και ενώνει τους λαούς των χωρών που βρέχονται από αυτήν. Η ευημερία τους εξαρτάται από την υγιή κατάσταση του περιβάλλοντός της. Πλην όμως, παρά την παρέλευση μιας περίπου τριακονταετίας διεθνών προσπαθειών προστασίας του μοναδικού αυτού οικοσυστήματος, αυτό παραμένει εύθραυστο και εξακολουθεί να υποβαθμίζεται, ενώ, εκ παραλλήλου, αυξάνονται οι περιβαλλοντικές πιέσεις που υφίσταται. Με βάση τις τρέχουσες τάσεις, μέχρι το 2025 ενδέχεται να έχει κτισθεί το 50% της μεσογειακής ακτογραμμής<sup>1</sup>, στοιχείο που αποτελεί ένα μόνο παράδειγμα της έκτασης των εν λόγω πιέσεων. Από πρόσφατες μελέτες<sup>2</sup> άρχισε να ποσοτικοποιείται το κόστος της υποβάθμισης του περιβάλλοντος σε σειρά χωρών<sup>3</sup>. Η περιβαλλοντική υποβάθμιση στην Αίγυπτο υπολογίστηκε ότι έχει κόστος μεταξύ 2,7 και 5,1 δισεκατομμύρια € ετησίως (ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 3,2-6,4% του ΑΕΠ), 1,5 δισεκατομμύρια € ετησίως (ή 3,6% του ΑΕΠ) στην Αλγερία και 1,2 δισεκατομμύρια € ετησίως (ή 3,7% του ΑΕΠ) στο Μαρόκο.<sup>4</sup> Είναι σαφές ότι εάν θέλουμε να προστατευθεί η υγεία των κατοίκων της περιοχής και η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξή τους, η αδράνεια δεν μπορεί να αποτελεί επιλογή. Οι μεσογειακές χώρες οφείλουν να ενεργοποιηθούν τάχιστα, προκειμένου να διαφυλάξουν το περιβάλλον τους και να διαχειριστούν καταλλήλως τους φυσικούς πόρους τους, στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Την τελευταία τριακονταετία, πολυάριθμες μακρόπνοες πρωτοβουλίες και σειρά οργανώσεων προσδιόρισαν τα αίτια των προβλημάτων και ανέπτυξαν τις στρατηγικές και δράσεις για την επίλυσή τους. Ωστόσο, οι εν λόγω στρατηγικές συχνά παραμένουν ανεφάρμοστες. Πέραν των συχνά αναφερόμενων προβλημάτων που συνιστούν οι περιορισμένοι χρηματοδοτικοί πόροι, ένας από τους κύριους λόγους της αδράνειας είναι η χαμηλή πολιτική προτεραιότητα που αποδίδεται στο περιβάλλον η οποία, μεταξύ άλλων, εκφράζεται σε ανεπαρκή ολοκλήρωση των περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών διαστάσεων της αειφόρου ανάπτυξης. Η έλλειψη συνολικών περιβαλλοντικών κυβερνητικών πρακτικών και η περιορισμένη δημόσια ευαισθησία σχετικά με τα περιβαλλοντικά προβλήματα, επιδεινώνουν την κατάσταση. Επιπλέον, η κακή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων φορέων, είτε πρόκειται περί τοπικών είτε περί διεθνών, περιόρισε την αποδοτικότητα της διεθνούς βοήθειας.

---

<sup>1</sup> Ένα αειφόρο μέλλον για τη Μεσόγειο – Οι περιβαλλοντικές και αναπτυξιακές προοπτικές του Blue Plan (Γαλάζιο Σχέδιο).

<sup>2</sup> [http://www.metap.org/main.php?id\\_menu=12](http://www.metap.org/main.php?id_menu=12)

<sup>3</sup> Αλγερία, Αίγυπτος, Ιορδανία, Λίβανος, Μαρόκο, Συρία και Τυνησία.

<sup>4</sup> Ένα άλλο παράδειγμα του κόστους της περιβαλλοντικής υποβάθμισης είναι τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφόρησης για τις Πυρκαγιές στα Δάση (European Forest Fire Information System -EFFIS)<sup>4</sup> της ΕΚ, στο οποίο εμφανίζεται ο μέσος ετήσιος όρος των απωλειών περίπου 600 000 ha δασικών περιοχών στη μεσογειακή περιφέρεια της ΕΕ, ενώ το εκτιμώμενο κόστος ανέρχεται σε 2 δισεκατομμύρια € ετησίως.

Δεδομένου ότι καμία χώρα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως η μόνη υπεύθυνη για την υποβάθμιση του περιβάλλοντος της Μεσογείου, καμία πάλι χώρα δεν είναι σε θέση να το προστατεύσει με τα δικά της μέσα και μόνο. Ως σημαντική παρουσία στην περιοχή, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) πρέπει να διαδραματίσει το ρόλο που της ανήκει στην προστασία της κοινής κληρονομιάς, πλην όμως οι περιορισμένοι πόροι της δεν της επιτρέπουν να δράσει μόνη της. Δεδομένου ότι οι ανάγκες της περιοχής υπερβαίνουν κατά πολύ τις δυνατότητες και τα μέσα αντιμετώπισής τους, η Επιτροπή θα χρειαστεί να επικεντρώσει τις προσπάθειές της και τους περιορισμένους πόρους της στους τομείς που έχουν σαφή προστιθέμενη αξία και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αναπτύξει μια πραγματιστική στρατηγική προσέγγιση εις ό,τι αφορά την περιβαλλοντική συνεργασία στη Μεσόγειο. Καθένας από τους εταίρους μας στις διεθνείς οργανώσεις, η κοινότητα των χορηγών και, πρωτίστως, οι διάφοροι φορείς και χώρες και στις δύο όχθες της Μεσογείου, θα χρειαστεί να καταβάλουν πρόσθετες και συντονισμένες προσπάθειες για μια καθαρότερη και υγιέστερη Μεσόγειο. Σε τελευταία ανάλυση, η επιτυχία θα εξαρτηθεί από το εύρος της πολιτικής στήριξης, εκφραζόμενο σε σαφή στράτευση για την συγκέντρωση των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής.

Οι χώρες που βρέχονται από την Μεσόγειο μπορούν να ομαδοποιηθούν βάσει της πολιτικής σχέσης που έχουν με την ΕΕ. Τα τρέχοντα και δυνητικά κράτη μέλη της ΕΕ συμβάλλουν τα μέγιστα στην προστασία της Μεσογείου με την ευθυγράμμισή τους με τις κοινοτικές περιβαλλοντικές πολιτικές και νομοθετικές διατάξεις και με την αποτελεσματική εφαρμογή τους. Η σχετική στρατηγική της ΕΕ είναι σαφώς σχεδιασμένη και, ως εκ τούτου, η στρατηγική αυτή θα εστιαστεί στις χώρες εταίρους<sup>5</sup> που ανήκουν στην ομάδα που καλύπτεται από την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) (European Neighbourhood Policy – ENP).<sup>6</sup>

Το Νοέμβριο του 2005, στη 10<sup>η</sup> επέτειο της Ευρωμεσογειακής Διάσκεψης Κορυφής, οι ηγέτες της εταιρικής σχέσης επιβεβαίωσαν την συμμετοχή τους στη διαδικασία και αναδιάρταξαν τις δραστηριότητές τους, μέσω της κοινής θέσπισης πενταετούς προγράμματος εργασίας<sup>7</sup>. Όλες οι χώρες της περιοχής δεσμεύθηκαν να εντείνουν τις προσπάθειές τους ώστε να μειώσουν σημαντικά τη ρύπανση στη Μεσόγειο Θάλασσα μέχρι το 2020, στο πλαίσιο της λεγόμενης πρωτοβουλίας «Ορίζοντας 2020» και απηύθυναν έκκληση για την ανάπτυξη εφικτού χρονοδιαγράμματος επίτευξης του στόχου.

Μετά από ευρύτατες διαβουλεύσεις<sup>8</sup> με τους εμπλεκόμενους φορείς σχετικά με την πρωτοβουλία Ορίζοντας 2020, η Επιτροπή κατάρτισε την παρούσα ανακοίνωση με στόχο:

- Να σκιαγραφήσει την πρωτοβουλία Ορίζοντας 2020 και να υποβάλει μία αρχική πρόταση, η οποία θα συζητηθεί με τους εταίρους για το εφικτό χρονοδιάγραμμα απορρύπανσης, ως σημαντικού βήματος εκπλήρωσης των πολιτικών υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν στην Βαρκελώνη.

<sup>5</sup> Αλγερία, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Λιβύη, Μαρόκκο, Παλαιστινιακή Αρχή, Συρία και Τυνησία.

<sup>6</sup> [http://europa.eu.int/comm/index\\_en.htm](http://europa.eu.int/comm/index_en.htm)

<sup>7</sup> «Η δεκάτη επέτειος της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης: Πρόγραμμα εργασίας με στόχο την αντιμετώπιση των προκλήσεων κατά την επόμενη πενταετία: COM (2005) 139 τελικό.

<sup>8</sup> Οι «διαβουλεύσεις» αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, συνεδρίαση υψηλού επιπέδου που πραγματοποιήθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2005 στη Βαρκελώνη, και στην οποία συμμετείχαν οι εθνικές αρχές, οι τοπικές και περιφερειακές διοικήσεις, διεθνείς οργανισμοί και Διεθνή Χρηματοδοτικά Ιδρύματα (IFI), καθώς και εκπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ/NGO), καθώς και η επιχειρηματική κοινότητα: στις διαβουλεύσεις περιλαμβανόταν επίσης ανεπίσημη ανταλλαγή απόψεων μέσω του Ιντερνετ, στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής:

[http://ec.europa.eu/environment/enlarg/med/horizon\\_2020\\_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/enlarg/med/horizon_2020_en.htm)

- Τη σκιαγράφηση των πόρων, εκ παραλλήλου με την πρωτοβουλία Ορίζοντας 2020, με τους οποίους θα συμβάλει η Επιτροπή στην προστασία και αποκατάσταση της Μεσογείου μέσω της ευρύτερης συνεργασίας και των τρόπων με τους οποίους η Επιτροπή θα επιδιώξει να βελτιώσει το συντονισμό με τις χώρες εταίρους, καθώς και με τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς.

Η προσέγγιση αυτή θα στηρίζει την ευρύτερη Ναυτιλιακή Πολιτική της ΕΕ<sup>9</sup> (καθώς και τον περιβαλλοντικό πυλώνα της, τη Στρατηγική για τις Θάλασσες της ΕΕ<sup>10</sup>) που τελεί υπό ανάπτυξη.

## 2. ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δεδομένου ότι η ρύπανση κινείται ελεύθερα σε ολόκληρη την περιοχή, είναι σαφής η αλληλεξάρτηση μεταξύ των χωρών που βρέχονται από τη Μεσόγειο. Η ρύπανση από τρίτες χώρες έχει άμεσο αντίκτυπο στην ΕΕ και, επίσης, η δική μας ρύπανση πλήττει τους γείτονές μας. Παρομοίως, οι φυσικοί πόροι όπως είναι τα ύδατα, ο αέρας, τα εδάφη και η βιολογική ποικιλότητα (βιοποικιλότητα) αλληλοσυναρτώνται σε σύνθετα οικοσυστήματα, καθώς και μέσω της διακίνησης αγαθών, προσώπων και υπηρεσιών· έτσι εξαιτίας της πολλαπλής αυτής αλληλεξάρτησης, επιβάλλεται ολοκληρωμένη και συντονισμένη δράση. Η προστασία της Μεσογείου είναι δυνατή μόνο μέσω ενός συνεκτικού και λειτουργικού συστήματος περιβαλλοντικής προστασίας και αποκατάστασης, σε παμμεσογειακή κλίμακα. Με την περιβαλλοντική συνεργασία της με τις χώρες – εταίρους, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι έτοιμη να εργαστεί προς την κατεύθυνση αυτή.

Βασικοί στόχοι της περιβαλλοντικής συνεργασίας της Επιτροπής με τις μεσογειακές χώρες είναι οι ακόλουθοι:

- Συνδρομή προς τις χώρες-εταίρους στην ανάπτυξη λειτουργικών περιβαλλοντικών θεσμών και ορθολογικής και ουσιαστικής ενισχυμένης περιβαλλοντικής πολιτικής, καθώς και νομικού πλαισίου που θα επιτρέπει ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών συνιστωσών στις τομεακές πολιτικές.
- Επίτευξη μετρήσιμων μειώσεων της ρύπανσης, ισόρροπα κατανεμημένης σε ολόκληρη την περιοχή, που θα οδηγήσει σε αντίστοιχα οφέλη για την υγεία και σε μείωση των επιπτώσεων των ανεξέλεγκτων δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον μας.
- Προώθηση της ετοιμότητας των περιβαλλοντικών διοικητικών οργανισμών στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και σημειακών και μακροπρόθεσμων περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Προαγωγή της αειφορίας στη χρήση γης και των θαλάσσιων περιοχών στην περιοχή της Μεσογείου (οικονομικά αποδοτικής, κοινωνικά χρήσιμης και περιβαλλοντικά βιώσιμης).

<sup>9</sup> Πράσινη Βίβλος «Προς μία μελλοντική θαλάσσια πολιτική για την Ένωση: Ένα ευρωπαϊκό όραμα για τους ωκεανούς και τις θάλασσες» της 7<sup>ης</sup> Ιουνίου 2006, COM(2006) 275 τελικό

<sup>10</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την «Θεματική Στρατηγική για την Προστασία και Διατήρηση του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος» της 24<sup>ης</sup> Οκτωβρίου 2005, COM2005)504 τελικό.

- Προαγωγή και ενίσχυση των κοινωνίας των πολιτών, στην οποία το ευρύ κοινό έχει πρόσβαση στις σχετικές με το περιβάλλον πληροφορίες, συμμετέχει στις σχετικές με το περιβάλλον αποφάσεις και αυξάνεται η περιβαλλοντική ευαισθησία.
- Ενθάρρυνση της περιβαλλοντικής συνεργασίας μεταξύ των χωρών – εταίρων, στο πλαίσιο της στήριξης των εν λόγω στόχων.

Η επίτευξη των στόχων αυτών όχι μόνο θα προστατεύσει το περιβάλλον αυτό καθαυτό, αλλά και συμβάλει και στη μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

### **3. ΜΕΣΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΜΑΣ**

Τα μέσα που διαθέτει η Επιτροπή για την περιβαλλοντική συνεργασία στην περιοχή είναι τα εξής:

#### **3.1 Χρηματοδοτική αρωγή**

Η δυνητική αρωγή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για χώρες - εταίρους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ/ΕΝΡ) θα προέλθει από το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτνίασης και Εταιρικής Σχέσης (ΕΝΡΠ). Κατά συνέπεια, όλα τα προγράμματα πρέπει να καταδεικνύουν ένα σαφή δεσμό με την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ/ΕΝΡ), την Ευρωμεσογειακή Εταιρική Σχέση (ΕΜΡ) και με τα Προγράμματα Δράσης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ), όταν έχουν εγκριθεί. Για τα παγκοσμίου κλίμακος έργα, είναι δυνατή περιορισμένη κοινοτική χρηματοδότηση από το μελλοντικό Θεματικό Πρόγραμμα για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Διαχείριση των Φυσικών Πόρων, συμπεριλαμβανομένης της Ενέργειας (ΕΝΡΤΡ).

Ωστόσο, οι επιχορηγήσεις της ΕΕ θα παραμείνουν, μοιραία, μικρές σε σχέση με τις επενδυτικές ανάγκες της περιοχής. Ως εκ τούτου, τα προγράμματα περιορισμού της ρύπανσης θα εξακολουθήσουν να είναι οι αποδέκτες του μεγαλύτερου μέρους της χρηματοδότησής τους μέσω δανείων Διεθνών Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων (IFI), εισφορών από άλλους χορηγούς, εθνικών πόρων και άλλων χρηματοδοτικών πηγών. Η ΕΕ στη μελλοντική αρωγή της θα επιδιώξει να μεγιστοποιηθεί η καταλυτική επίδρασή της, ακόμα και στα Διεθνή Χρηματοδοτικά Ιδρύματα (IFI), με στοχοθετημένη χρήση των μέσων, όπως είναι η τεχνική αρωγή και οι επιδοτήσεις επιτοκίου, ανάλογα με την περίπτωση, δεδομένου ότι μπορούν να προσελκύσουν ευρύτερη δανειοδοτική αρωγή. Επιπλέον, θα εξακολουθήσει να αποδίδεται προσοχή στις επιχορηγήσεις για τη δημιουργία υποδομών. Η μεγαλύτερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της οικονομικής απόδοσης.

#### **3.2 Ενίσχυση του διαλόγου και κυριότητα**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αρχίσει πολιτικό διάλογο με χώρες – εταίρους, μέσω της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης και της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας. Τα τελευταία χρόνια και προκειμένου να διευκολυνθεί ο εν λόγω διάλογος, αναπτύχθηκε μία επίσημη δομή συνεδριάσεων υπο-επιτροπών στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών σύνδεσης. Η Επιτροπή θα διασφαλίσει τη χρήση της εν λόγω δομής για την αναβάθμιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων, και πέραν των υπουργείων περιβάλλοντος (ιδίως εκείνων που είναι υπεύθυνα για τον προγραμματισμό και τη χρηματοδότηση), και για την προώθηση της ενσωμάτωσης του

περιβαλλοντικού προβληματισμού σε κάθε σχετικό τομέα πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής.

Οι δραστηριότητες της Επιτροπής σε τρίτες χώρες της Μεσογείου πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, καθώς και με τις τυχόν νομικές υποχρεώσεις έναντι τρίτων χωρών, οι οποίες απορρέουν από το νομοθετικό κεκτημένο της ΕΕ (*acquis*), συμπεριλαμβανομένων των διεθνών αναλήψεων υποχρεώσεων, όπως είναι το Σχέδιο Εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ, το οποίο υιοθετήθηκε στην Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη, το 2002. Τα σχέδια δράσης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ/ENP) καθορίζουν τις δράσεις προτεραιότητας που πρέπει να αναληφθούν από την ΕΕ και από τις χώρες - εταίρους. Τα σχέδια αυτά περιλαμβάνουν σειρά περιβαλλοντικών δράσεων που αποβλέπουν στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής διαχείρισης, στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων που προκαλούν ανησυχία, καθώς και στην προαγωγή της διεθνούς περιφερειακής περιβαλλοντικής συνεργασίας. Η ΕΕ και οι χώρες - εταίροι μοιράζονται την κυριότητα των εν λόγω σχεδίων, τα οποία εγκρίνονται και εφαρμόζονται από κοινού, βάσει των προτεραιοτήτων κάθε χώρας, καθώς και αυτών της ΕΕ.

Εξάλλου, ο περιβαλλοντικές δραστηριότητες στη Μεσόγειο θα συμβάλουν στην υλοποίηση της πρωτοβουλίας του Σχεδίου Δράσης για το Περιβάλλον που αναπτύχθηκε από την Νέα Εταιρική Σχέση για την Ανάπτυξη της Αφρικής (NEPAD) και από την Αφρικανική Ένωση (ΑΕ/AU), με τις οποίες η ΕΕ διατηρεί συνεχή διάλογο τα τελευταία έτη.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ/NGO) αποτελούν βασικούς παράγοντες ανάπτυξης και εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής, συχνά δραστηριοποιούμενες εκεί όπου οι κυβερνητικοί οργανισμοί είναι είτε απρόθυμοι, είτε ανίκανοι να παρέμβουν. Ωστόσο, η παρουσία τους στην περιοχή της Μεσογείου δεν είναι ισχυρή και είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν περαιτέρω οι ΜΚΟ, ούτως ώστε να συμμετάσχουν στον πολιτικό διάλογο. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει την ανάπτυξη και δραστηριοποίηση περιφερειακών δικτύων και συνδέσμων μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ), με στόχο την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών, μέσω της ανάπτυξης μιας συνεκτικής περιφερειακής προσέγγισης και της από κοινού αξιοποίησης των ορθών πρακτικών. Θα ενθαρρυνθεί επίσης η διαμόρφωση εθνικών βάσεων για τις ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένης της αποδοτικότερης χρήσης των υφιστάμενων ερευνητικών αποτελεσμάτων και της ιεράρχησης της μελλοντικής επιστημονικής συνεργασίας.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αποδίδει τη μέγιστη δυνατή σημασία στην πολιτική ανοικτών θυρών και στη διαφάνεια, εξασφαλίζοντας ότι οι δραστηριότητές της δεν περιορίζονται μόνον σε επαφές με εθνικού επιπέδου ενδιαφερόμενα μέρη, αλλά ενσωματώνουν όλους τους εταίρους που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής περιβάλλοντος, όπως, π.χ. είναι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών και η επιχειρηματική κοινότητα.

### **3.3 Μηχανισμοί για την ενίσχυση του συντονισμού**

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με τους εταίρους, ώστε να διασφαλιστεί η επικέντρωση των δραστηριοτήτων της στους τομείς με σαφή προστιθέμενη αξία.

Πολλές είναι οι οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σήμερα στον τομέα του περιβάλλοντος στη Μεσόγειο, ειδικότερα δε αυτές που σχετίζονται με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης<sup>11</sup>, της οποίας η Κοινότητα αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος και η οποία συνιστά έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους των προσπαθειών συνεργασίας στην περιοχή.

Το κοινό Σχέδιο Δράσης για τη Μεσόγειο (Mediterranean Action Plan – MAP)<sup>12</sup> /Πρόγραμμα Εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που υπεγράφη το 2005, θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των δραστηριοτήτων των δύο οργανισμών σε σειρά τομέων προτεραιότητας, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται μεταξύ άλλων:

- η υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Ναυτιλιακής Στρατηγικής·
- η υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Παράκτιων Ζωνών (European Strategy for Integrated Coastal Zone Management - ICZM/ΟΔΠΖ) και εξασφάλιση της συνέπειας με τις τρέχουσες εργασίες σχετικά με πρωτόκολλο ICZM στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βαρκελώνης·
- η επίτευξη στόχων που σχετίζονται με την πρόληψη της ρύπανσης και την προστασία της βιοποικιλότητας.

Θα συνεχισθεί η συνεργασία με την Παγκόσμια Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας για το Περιβάλλον της Μεσογείου (ΜΠΤΒΠ/ΜΕΤΑΡ). Τα μνημόνια με τα Διεθνή Χρηματοδοτικά Ιδρύματα (IFI) θα αξιοποιηθούν πλήρως, ώστε να εξασφαλιστεί καλύτερος συντονισμός των περιβαλλοντικών δράσεων στη Μεσόγειο. Επίσης, θα ληφθούν μέτρα για την ενίσχυση των επαφών με το Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων του Παγκόσμιου Ταμείου Περιβάλλοντος (GEF).

Θα βελτιωθούν οι δεσμοί με τους ανωτέρω φορείς, καθώς και με τους σε διμερές επίπεδο χορηγούς, μέσω της ανάπτυξης της Διευθύνουσας Ομάδας Ορίζοντα 2020 που περιγράφεται κατωτέρω.

Θα εξασφαλιστεί βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των δράσεων που εντάσσονται στο Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΠΠ7) και των προγραμμάτων που εντάσσονται σε εξωτερικά μέσα της ΕΕ, όπως, επίσης εις ό,τι αφορά τις ανάγκες ανάπτυξης ικανοτήτων και ερευνητικής υποδομής, και τη χρήση της έρευνας.

### **3.4 Μεταφορά, προσαρμογή και αξιοποίηση της πείρας της ΕΕ**

Η ΕΕ έχει μακρά πείρα στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων στη Μεσόγειο, όπως και στην προαγωγή συστημάτων αειφόρου παραγωγής και κατανάλωσης και στην ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών συνιστωσών σε άλλους τομείς. Επίσης, η ΕΕ είναι σε θέση να υιοθετήσει, από κοινού με όλες τις χώρες της Μεσογείου, προσεγγίσεις που έχουν γνωρίσει επιτυχία σε διάφορα μέρη της Ευρώπης, προσαρμοσμένες στις εκάστοτε κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες.

---

<sup>11</sup> Σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων ζωνών στη Μεσόγειο.  
<sup>12</sup> Γραμματεία της Σύμβασης της Βαρκελώνης.

Το Γραφείο Ανταλλαγής Πληροφοριών σχετικά με την Τεχνική Βοήθεια (TAIEX)<sup>13</sup> είναι τώρα προσβάσιμο σε χώρες ΕΠΓ/ENP. Επομένως, πέραν του τρέχοντος έργου, το οποίο συνίσταται στην υποστήριξη της δημιουργίας υποδομής στις υποψήφιες για προσχώρηση και στις άλλες χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, το μέσο αυτό θα επιτρέψει τώρα τη στοχοθετημένη μεταφορά περιβαλλοντικής πείρας και τεχνογνωσίας της ΕΕ, σύμφωνα με τις ανάγκες των χωρών – εταίρων, με δραστηριότητες όπως είναι οι ημερίδες, οι επισκέψεις μελέτης και οι επισκέψεις εμπειρογνομόνων στις εν λόγω χώρες. Το μέσο αυτό θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμο στη μεταφορά και προσαρμογή της πείρας των κρατών μελών της ΕΕ στην περιοχή, ώστε να υποστηριχθεί η υλοποίηση των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στα Σχέδια Δράσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ENP).

Μέσω του προγράμματος LIFE και το Βραχυπρόθεσμο και Μακροπρόθεσμο (Περιβαλλοντικό) Πρόγραμμα Δράσης Προτεραιότητας (BMΠΔ/SMAP) έχουν χρηματοδοτηθεί με επιτυχία πολλά περιβαλλοντικά έργα και έχει αποκτηθεί πείρα τόσο στις χώρες - εταίρους, όσο και στην ΕΕ, επί θεμάτων που αφορούν την περιοχή. Η πείρα αυτή θα τεθεί στη διάθεση των χωρών – εταίρων και των ενδιαφερομένων μερών.

Στον τομέα της έρευνας, πολλά έργα που εντάσσονται στο 5<sup>ο</sup> και 6<sup>ο</sup> Πρόγραμμα-Πλαίσιο Έρευνας, τα οποία, είτε βρίσκονται σε εξέλιξη, είτε ολοκληρώθηκαν προσφάτως, έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη Μεσόγειο. Μεταξύ των παραδειγμάτων συγκαταλέγονται έργα που αφορούν ζητήματα υδάτων εντασσόμενα στη μεσογειακή συνιστώσα της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τα ύδατα, καθώς και ζητήματα που καλύπτουν την ακούσια θαλάσσια ρύπανση, τη θαλάσσια και παράκτια έρευνα και τις επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος. Τα αποτελέσματα των σχετικών με τα ανωτέρω έργων είναι, καλώς εχόντων των πραγμάτων, ευρέως προσβάσιμα και θα γνωστοποιηθούν από την Επιτροπή στις χώρες – εταίρους μέσω των υφιστάμενων δικτύων και φορέων διάδοσης των πληροφοριών καθώς και μέσω του Ίντερνετ.

Η Επιτροπή έχει επίγνωση των δυσκολιών της προαγωγής του αειφόρου τουρισμού στη Μεσόγειο<sup>14</sup> και συνέστησε ομάδα εμπειρογνομόνων για την αειφορία του τουρισμού – OAT (Tourism Sustainability Group -TSG), με εκπροσώπους των ενώσεων της βιομηχανίας, των επαγγελματιών ενώσεων/της κοινωνίας των πολιτών, εκπροσώπους των τόπων προορισμού, καθώς και εκπροσώπους των διοικήσεων των κρατών μελών και διεθνών οργανισμών. Η ομάδα για την αειφορία του τουρισμού (OAT/TSG) αναμένεται να υποβάλει σειρά προτάσεων και συστάσεων μέχρι τα τέλη του 2006, ενώ οι σημαντικότερες αυτών θα αποτελέσουν το αντικείμενο συνεργασίας με τους εταίρους.

Θα γίνει ανταλλαγή πείρας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών των συμβάσεων που αφορούν τη Βαλτική Θάλασσα, τον Εύξεινο Πόντο και τη Μεσόγειο.

#### **4. ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020**

Η 10<sup>η</sup> επέτειος της Ευρωμεσογειακής Διάσκεψης Κορυφής εξασφάλισε την πολιτική εντολή για την ανάπτυξη πρωτοβουλίας με σκοπό τον περιορισμό της ρύπανσης της Μεσογείου.

Με τα μέσα που διαθέτει, η Επιτροπή έχει προσδιορίσει τομείς όπου η προσδιδόμενη σαφής προστιθέμενη αξία είναι σε θέση να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της περιβαλλοντικής συνεργασίας που περιγράφεται ανωτέρω.

<sup>13</sup> Μέσο Τεχνικής Βοήθειας και Ανταλλαγής Πληροφοριών.

<sup>14</sup> COM(2003) 716 «Βασικές κατευθύνσεις για την αειφορία του ευρωπαϊκού τουρισμού».



Είναι αναγκαίο να ενισχυθεί ο συντονισμός μεταξύ των διαφόρων φορέων, ούτως ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής και της τεχνικής αρωγής. Η Επιτροπή πληροί τα εχέγγυα για να ηγηθεί της προσπάθειας αυτής.

Η Επιτροπή προωθεί την πρωτοβουλία Ορίζοντας 2020 ως την εκ μέρους της ανταπόκριση στη Διάσκεψη Κορυφής της Βαρκελώνης, ενώ πρόταση για το ζητηθέν «εφικτό χρονοδιάγραμμα» επισυνάπτεται στο παράρτημα της παρούσας ανακοίνωσης. Η πρόταση αυτή θεωρείται ως βάση περαιτέρω διαβουλεύσεων με τις χώρες-εταίρους στην κατεύθυνση της έγκρισής του από τους υπουργούς περιβάλλοντος των Ευρωμεσογειακών Χωρών, στην τρίτη συνεδρίασή τους, στο Κάιρο, το Νοέμβριο του 2006.

Ο Ορίζοντας 2020 θα αξιοποιήσει τους υφιστάμενους δεσμούς και τα υπάρχοντα αποτελέσματα, καλύπτοντας τα κενά, εκεί όπου είναι σε θέση να προσφέρει προστιθέμενη αξία. Θα κινηθεί στο πλαίσιο των υφιστάμενων και υπό διαμόρφωση μέσω περιβαλλοντικής πολιτικής και θα στηρίζει την υλοποίηση των δεσμεύσεων περιορισμού της ρύπανσης που ανελήφθησαν στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βαρκελώνης. Βάσει των αποτελεσμάτων των συζητήσεών μας με τους διάφορους εταίρους, προτείνεται η ομαδοποίηση των δραστηριοτήτων του Ορίζοντα 2020 στους ακόλουθους τέσσερις πυλώνες:

- Έργα για τον περιορισμό της ρύπανσης

Σε συνεργασία με τις χώρες – αποδέκτες, τα ενδιαφερόμενα Διεθνή Χρηματοδοτικά Ιδρύματα (IFI), τα Μεσογειακά Προγράμματα Δράσης (ΜΠΔ-ΜΑΡ) και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, θα αναπτυχθεί σειρά έργων για να αντιμετωπισθούν, καταρχάς, θέματα στους τομείς προτεραιότητας που καθορίστηκαν στη 10η επέτειο της Ευρωμεσογειακής Διάσκεψης Κορυφής, δηλαδή τα οικιακά απορρίμματα, τα αστικά λύματα και οι βιομηχανικές εκπομπές.

- Μέτρα ανάπτυξης ικανοτήτων

Με βάση τις τρέχουσες δράσεις και πρωτοβουλίες, θα αναληφθούν δράσεις για τη δημιουργία των αναγκαίων προϋποθέσεων για αειφόρο περιβαλλοντική προστασία της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της θέσπισης νομοθεσίας, θεσμικών οργάνων και στήριξης των τοπικών αρχών και της κοινωνίας των πολιτών. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα μέτρα δημιουργίας ικανοτήτων σε τοπικό επίπεδο. Οι δράσεις αυτές θα επεκταθούν πέραν των τριών τομέων προτεραιότητας στον περιορισμό της ρύπανσης.

- Έρευνα

Θα συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη δημιουργία, την από κοινού αξιοποίηση και τη διάδοση επιστημονικής τεχνογνωσίας που στηρίζει τους στόχους του Ορίζοντα 2020. Οι δραστηριότητες θα περιλαμβάνουν τη διάδοση της συναφούς τεχνογνωσίας που έχει αποκτηθεί στο πλαίσιο των πρόσφατων ερευνητικών προγραμμάτων και των προγραμμάτων LIFE, της επιστημονικής συνεργασίας υπό το επικείμενο 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα, της Άμεσης Δράσης του Κοινού Κέντρου Ερευνών (ΚΚΕρ) της Επιτροπής, και διεθνείς δράσεις στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού.

- Παρακολούθηση, διαχείριση και ανασκόπηση

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, σε συνεργασία με τη Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EUROSTAT), το Μεσογειακό Πρόγραμμα για τη Θαλάσσια Ρύπανση και την Έρευνα (MEDPOL) στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βαρκελώνης, το Ευρωμεσογειακό Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφοριών στον Τομέα των Έργων (EMWIS), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλοι αρμόδιοι φορείς, θα αναπτύξουν μία «κάρτα βαθμολογίας» για να μετρούν την επιτυγχανόμενη πρόοδο της ρύπανσης της Μεσογείου, βάσει της τρέχουσας δραστηριότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μια συντονιστική επιτροπή, με συμβουλευτικό χαρακτήρα και με ευρεία συμμετοχή μελών, θα επιβλέπει την εφαρμογή της πρωτοβουλίας σε όλες της τις συνιστώσες.

## **5. ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020**

Ενώ ο Ορίζοντας 2020 θα έχει ως αντικείμενο τα καίρια ζητήματα που σχετίζονται με τη ρύπανση της Μεσογείου, δεν είναι σε θέση, από μόνος του, να ικανοποιήσει με επιτυχία όλους τους στόχους που αναλύονται στο τμήμα 2. Για το λόγο αυτό, υπάρχει ανάγκη ανάληψης περαιτέρω δράσεων και πρωτοβουλιών.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και των Σχεδίων Δράσης της, καθώς και στο πλαίσιο της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης, η περιβαλλοντική συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των μεσογειακών εταίρων στη διάρκεια των προσεχών ετών θα έχει ως αντικείμενο τα ακόλουθα ζητήματα τα οποία υπερβαίνουν το πεδίο εφαρμογής του Ορίζοντα 2020:

- Πλήρη εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ/ENP) (προαγωγή της περιβαλλοντικής διαχείρισης, ενίσχυση της διεθνούς και περιφερειακής συνεργασίας, ενσωμάτωση των σχετικών με το περιβάλλον και την υγεία συνιστωσών σε διάφορες τομεακές πολιτικές και αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων περιβάλλοντος και υγείας, όπως είναι η απερίμωση, η ποιότητα των υδάτων και του ατμοσφαιρικού αέρα, ο τουρισμός, κλπ.).
- Περαιτέρω ενσωμάτωση του περιβαλλοντικού προβληματισμού στους συναφείς οικονομικούς τομείς, με ιδιαίτερη επικέντρωση στους οικονομικούς εκείνους τομείς που παρουσιάζουν αξιόλογες προοπτικές από πλευράς οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης.
- Παγκόσμιες περιβαλλοντικές απειλές, όπως είναι η αλλαγή του κλίματος και η απώλεια βιοποικιλότητας, όπως προσδιορίζονται στην πρόσφατη ανακοίνωση με την οποία προτείνεται ένα θεματικό πρόγραμμα για την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων<sup>15</sup>. Εξάλλου, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει τη μεσογειακή συνιστώσα της πρωτοβουλίας ΕΕ για τα ύδατα, συμπεριλαμβανομένου του ερευνητικού πυλώνα της, ως μέρος της συμβολής της ΕΕ στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Χιλιετίας, οι οποίοι είναι ευρύτεροι από αυτούς του Ορίζοντα 2020.

---

<sup>15</sup> Εξωτερικές δράσεις Εξωτερική δράση: Θεματικό πρόγραμμα για το περιβάλλον και την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας - COM(2006) 20.

- Θα εξακολουθήσουν να αντιμετωπίζονται άλλα ζητήματα περιφερειακής προτεραιότητας, όπως είναι οι κίνδυνοι για το περιβάλλον και την υγεία, και τα ατυχήματα, η υποβάθμιση του εδάφους και η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ/ICZM).
- Θα προωθηθεί συστηματικά, σε ολόκληρη την περιοχή, η χρήση της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.
- Θα προωθηθεί και θα υποστηριχθεί η διαμόρφωση δεικτών μέσω των υφιστάμενων περιφερειακών μηχανισμών στατιστικής συνεργασίας (π.χ. MEDSTAT Περιβάλλον).
- Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφόρησης για τις Πυρκαγιές σα Δάση (EFFIS) θα επεκταθεί σε ολόκληρη τη λεκάνη της Μεσογείου, σε συνεργασία με την Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για την Διατροφή και τη Γεωργία (ΟΑΑ-FAO Silva Mediterranea).
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα ενθαρρυνθούν να συνεργαστούν με τις γειτνιάζουσες χώρες στην εφαρμογή των τμημάτων της κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας που αφορά τη συνεργασία με τρίτες χώρες. Παράδειγμα αυτού αποτελεί η προτεινόμενη οδηγία για τη θαλάσσια στρατηγική,<sup>16</sup> της οποίας το πεδίο εφαρμογής είναι ευρύτερο απ' ό,τι ο ειδικός στόχος του Ορίζοντα 2020 και που ήδη μπορεί να αξιοποιήσει την τρέχουσα και υφιστάμενη έρευνα.
- Θα συνεχιστεί η συνεργασία για την προαγωγή της ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών συνιστωσών σε άλλους τομείς. Η Επιτροπή θα ολοκληρώσει την οικεία εκτίμηση επιπτώσεων στην εμπορική βιωσιμότητα (Sustainability Impact Assessment/SIA) για τον Ευρωμεσογειακό Χώρο Ελεύθερων Συναλλαγών (EMFTA). Τα συμπεράσματα και οι συστάσεις θα ολοκληρωθούν στις εμπορικές διαπραγματεύσεις με χώρες - εταίρους.
- Θα συνεχιστούν οι εργασίες σε σημαντικά ανακλύπτοντα προβλήματα όπως η ξηρασία, η σπανιότητα υδατικών πόρων και οι πλημμύρες, αναλόγως των αναγκών.
- Οι διμερείς συμφωνίες σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και των μεσογειακών χωρών – εταίρων περιλαμβάνουν και άλλους τομείς περιβαλλοντικής συνεργασίας.
- Δράσεις προαγωγής της ετοιμότητας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως είναι τα περιβαλλοντικά ατυχήματα στην περιοχή.

## 6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης είναι δυνατή μόνο εφόσον όλες οι χώρες που βρέχονται από αυτήν αναλάβουν τις ευθύνες τους όσον αφορά την προστασία της και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων της, στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας υπερβαίνουν τις δυνατότητες πολλών μεσογειακών χωρών. Εξάλλου, η από πλευράς χορηγών αρωγή, αδυνατεί, από μόνη της, να εξασφαλίσει ένα αειφόρο μέλλον. Ο στόχος της «απορρύπανσης της Μεσογείου» ίσως να δείχνει απρόσιτος, λόγω των τεράστιων χρηματοδοτικών απαιτήσεών του, πλην όμως εάν εστιασθεί η προσοχή στις περιοχές που έχουν πληγεί περισσότερο από τους πιο ρυπογόνους τομείς και εάν

<sup>16</sup> Πρόταση οδηγίας για τη δημιουργία πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία για τη θαλάσσια στρατηγική) COM(2005) 505

συντονιστούν οι πόροι μέσω της συνεργασίας, η κατάσταση είναι δυνατόν να βελτιωθεί . Μέσα σε μια εποχή που οι πόροι είναι περιορισμένοι, αποτελεί επιτακτική ανάγκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα άλλα μέλη της κοινότητας χορηγών, να συντονίσουν τις προσπάθειές τους, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η παρεχόμενη αρωγή είναι κατάλληλα στοχοθετημένη και χρησιμοποιείται αποδοτικά, χωρίς να καταβάλλονται άσκοπα οι ίδιες προσπάθειες.

Μετά την στρατηγική που σκιαγράφησε στο παρόν έγγραφο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα επιδιώξει να μεγιστοποιήσει την αποδοτικότητα της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ, προς όφελος όχι μόνο των οικείων προτεραιοτήτων, αλλά και των προτεραιοτήτων των εταίρων της. Θα χρησιμοποιήσει την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας και την Ευρωμεσογειακή Εταιρική Σχέση, ώστε να αυξήσει τον βαθμό προτεραιότητας που αποδίδεται στην περιβαλλοντική προστασία της περιοχής. Θα δοθεί δε ιδιαίτερη προσοχή στην ενθάρρυνση των εταίρων όσον αφορά την εφαρμογή περιβαλλοντικών μέτρων για τα οποία έχουν ήδη δεσμευθεί, διασφαλίζοντας την υλοποίηση των στρατηγικών σχεδίων σε επιτόπιες δράσεις. Οι χώρες – εταίροι που επιδεικνύουν τη μεγαλύτερη προθυμία συνεργασίας με την ΕΕ σε περιβαλλοντικά θέματα πρέπει να είναι εκείνες με τις οποίες η Επιτροπή θα προχωρήσει κατά προτεραιότητα. Η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να επωμισθεί τις περιβαλλοντικές ευθύνες των εταίρων της, πλην όμως μπορεί να τους συνδράμει ώστε να ανταποκριθούν σε αυτές. Μόνο μέσω της συνεργασίας μπορούμε να ελπίζουμε στην προστασία της κοινής μεσογειακής κληρονομιάς μας.